

**Opinia o Programie nauczania języka niemieckiego w szkole podstawowej.
II etap edukacyjny. Wariant II.1 Podstawy programowej, autorstwa
Bożeny Niebrzydowskiej**

Przedstawiony program został opracowany zgodnie z obowiązującą podstawą prawną, którą stanowi *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej.*

Uczniowie realizujący założenia programowe dla poziomu II.1 osiągają poziom językowy A2+ (B1 w zakresie rozumienia wypowiedzi) według skali biegłości językowej zawartej w *Europejskim Systemie Opisu Kształcenia Językowego.*

W programie zawarte zostały cele kształcenia (ogólne i szczegółowe) oraz cele wychowawcze (rozdział 2). Dokładnie opisane są wymagania szczegółowe w zakresie treści nauczania wraz ze strukturami gramatycznymi przewidzianymi do opanowania przez ucznia do końca II etapu edukacyjnego (rozdział 3). Analiza tych rozdziałów pozwala stwierdzić, że zgodnie z art. 22a ust. 5 *Ustawy o systemie oświaty* program niniejszy jest dostosowany do potrzeb i możliwości uczniów, dla których jest przeznaczony. Ponadto w rozdziale 6. *Sposoby kontroli i oceny osiągnięć ucznia* autorka przedstawia zakładany poziom osiągnięć uczniów oraz sposoby i przykładowe narzędzia oceniania. W rozdziale 4. *Sposoby realizacji celów kształcenia* autorka przedstawia metody, formy i techniki pracy umożliwiające efektywną realizację celów kształcenia zapisanych w podstawie programowej. Uwzględnia też indywidualizację procesu nauczania poprzez różnicowanie materiałów, metod nauczania i technik pracy oraz dostosowanie ich do wieku uczniów, możliwości, potrzeb i zainteresowań w taki sposób, aby umożliwić każdemu uczniowi optymalny sukces w nauce języka niemieckiego. Omawiany program nauczania jest konsekwentny i merytorycznie spójny. Zawarty jest w nim cały szereg czynników wpływających na ogólny rozwój ucznia poprzez naukę języka obcego nowożytnego.

W programie podkreślone zostało holistyczne podejście do edukacji, które ma na celu wielowymiarowy rozwój ucznia i nałożenie na nauczyciela wielu ról zapewniających taki właśnie rozwój ucznia. Podkreślona jest również rola autonomii w procesie nauczania i realny wpływ ucznia na to, co dzieje się podczas zajęć. Program przygotowuje uczniów do wyznaczania własnej ścieżki nauki i samodzielnego wyboru form, używania języka niemieckiego komunikatywnie w rzeczywistych sytuacjach komunikacyjnych i do egzaminu z języka obcego po szkole podstawowej. Jak pisze autorka, Bożena Niebrzydowska: „Bariery językowe są przełamywane przez liczne metody aktywizujące w postaci gier, zabaw i projektów. Program kładzie nacisk na potrzeby ucznia poprzez tworzenie i wykorzystywanie takich zadań, które stanowią ilustrację przydatności języka niemieckiego do realizacji własnych celów komunikacyjnych. Istotne jest stwarzanie sytuacji edukacyjnych, które sprzyjają poznawaniu i rozwijaniu przez uczniów zainteresowań oraz pasji”.

Program proponuje metody zapewniające rozwój ucznia w szybko zmieniającym się społeczeństwie technologicznym i ma na celu wykształcenie obywatela, który sprawnie rozwiązuje problemy i używa myślenia kreatywnego oraz jest wrażliwy międzykulturowo. Na szczególną uwagę zasługują rozdziały opisujące metody nauczania i techniki pracy w odniesieniu do poszczególnych umiejętności oraz do środków i funkcji językowych. Opisy te stanowią inspirujący zbiór wskazówek.

Zgodnie z założeniami współczesnej metodyki, program bierze pod uwagę różne style uczenia się, a indywidualizując proces edukacji, zwraca również uwagę na specjalnie potrzeby edukacyjne i zróżnicowany poziom umiejętności. W programie podkreślona została waga systematycznego oceniania postępów uczniów. Autorka daje przykład kryteriów oceniania poszczególnych umiejętności i sprawności językowych.

Program autorstwa Bożeny Niebrzydowskiej nowocześnie podchodzi do nauki języka obcego i podkreśla jego rolę jako rzeczywistego narzędzia komunikacji, a nie jedynie treści swoistej dla przedmiotu.

Przedstawione treści nauczania zapewniają uczniowi przygotowanie do rzeczywistych sytuacji komunikacyjnych i używania języka jako narzędzia komunikacji, dając jednocześnie szereg struktur gramatycznych i bogaty zasób słownictwa wymagany na egzaminie po II etapie edukacyjnym.

Skupiając się metodach nauczania, autorka podkreśla istotę eklektycznego podejścia do nauczania i nieograniczania się do jednej metody, prezentując również szereg szczegółowych technik i form pracy wynikających z nowoczesnych założeń metodycznych i dbających o holistyczny rozwój ucznia.

Omawiany program stanowi bogate źródło metod i technik pracy z uczniami podczas procesu nauczania języka obcego i bierze pod uwagę neurodydaktyczne podejście do procesu uczenia się i nauczania.

Podsumowując, przedstawiony program nauczania języka niemieckiego dla II etapu edukacyjnego w klasach IV–VIII szkoły podstawowej jest programem spójnym i konsekwentnym, który bazuje na najnowszych założeniach metodyki i traktuje język niemiecki jako rzeczywiste narzędzie komunikacji. Program ten stawia nowe wyzwania zarówno przed uczniem, jak i nowoczesnym nauczycielem, który powinien być świadomym istoty własnego rozwoju.

mgr Maria Gołąbek

doradca metodyczny języka niemieckiego w RODNiIP WOM Rybnik

nauczyciel dyplomowany języka niemieckiego z 26-letnim stażem